

2025. július 3.

LANZAROTE BIZOTTSÁG

Az Európa Tanácsnak a gyermekek szexuális kizsákmányolás és a szexuális bántalmazás elleni védelméről szóló Egyezménye Felelő Bizottsága

.....

Végrehajtási jelentés

Melléklet – Az ajánlások listája

A GYERMEKEK VÉDELME A BIZALMI KÖRBEN
ELKÖVETETT SZEXUÁLIS BÁNTALMAZÁS ELLEN:
JOGI KERETEK

Vezetői összefoglaló

A legtöbb esetben a gyermekek szexuális bántalmazását olyan személy követi el, akit a gyermek ismer és akiben megbízik. Ebben a jelentésben a Lanzarote Bizottság a gyermekek „bizalmi körükön” belüli védelmét értékeli a Lanzarote Egyezmény 48 részes államában. A „bizalmi kör” magában foglalja a tágabb család tagjait, a gyermek gondozását ellátó vagy felette felügyeletet gyakorló személyeket, valamint azokat a személyeket, akikkel a gyermek bizalmi környezetben kommunikál, beleértve közeli társait is. A jelentés azt értékeli, hogy a Részes Felek hogyan büntetik a gyermekek bizalmi körben elkövetett szexuális bántalmazását és hogyan védik a gyermekeket a büntetőeljárás előtt, alatt és után. Továbbá megvizsgálja a családon belüli bántalmazás eseteire adott reakcióra vonatkozó konkrét intézkedéseket, valamint azt, hogy az Államok hogyan kezelik maguknak a gyermekeknek a káros szexuális viselkedését. Végül megvizsgálja a nyomozásra és bűnüldözésre vonatkozó eljárási szabályokat, valamint az elkövetők felügyeletére és ellenőrzésére vonatkozó intézkedéseket.

Összességében a Lanzarote Bizottság megállapította, hogy a Lanzarote Egyezmény részes államai jelentős előrelépést tettek az 1. ellenőrzési ciklus óta, ami szintén a bizalmi körre fókuszált, különösen a bűnügyi nyomozás és eljárások során az áldozatoknak nyújtott eljárási biztosítékok tekintetében. Mindazonáltal továbbra is jelentős hiányosságok állnak fenn, különösen ami a bármilyen 18 év alatti gyermek szexuális bántalmazásának bűncselekménnyé minősítését illeti, a családon belüli szexuális bántalmazás összefüggésében, valamint ott, ahol nem alkalmaznak kényszert, fenyegetést vagy erőszakot. A Feleket arra is felszólítják, hogy erősítsék meg az áldozatoknak és a hozzájuk közel állóknak nyújtott jogi és pszichológiai támogatás biztosítását, valamint az elkövetők felügyeletét és ellenőrzését.

Annak biztosítása érdekében, hogy minden gyermek védve legyen a szexuális bántalmazástól, elengedhetetlen egy olyan átfogó jogszabály, **amely bűncselekménnyé minősíti a bármilyen korú gyermekek szexuális bántalmazását, amelyet velük szemben elismert bizalmi, tekintéllyel rendelkező vagy befolyásolási helyzetben lévő személyek követnek el.** Néhány Részes Fél előrelépést tett ezen a területen, és most a gyermekek ellen elkövetett szexuális bűncselekményekre vonatkozó büntetőjogi definícióikban egyértelműen hivatkozást tesznek az „elismert bizalmi, tekintéllyel rendelkező vagy befolyásolási helyzetre”. Ugyanakkor sok Részes Fél továbbra is igen sajátos körülményekre vagy a szexuális tevékenységekhez szükséges korhatár alatti gyermekekre korlátozza ezt a védelmet. Néhányan továbbra is megkövetelik a kényszerítés elemét a bűncselekménnyé minősítéshez. Egyes Részes Felek országában a gyermekek is büntetőjogi felelősségre vonhatók a felnőtt vérrokonokkal, örökbefogadó vagy nevelőszülőjükkel létesített szexuális kapcsolatért. Néhány Részes Fél továbbra is engedélyezi, hogy az áldozattal kötött házasság mentesítse az elkövetőket a felelősségre vonás alól, vagy nem bünteti a házasság gyermekek házastársai által elkövetett szexuális bántalmazást. Egyes Részes Felek országában még mindig léteznek diszkriminatív jogi megfogalmazások, amelyek aláássák a minden gyermekre kiterjedő védelmet függetlenül a gyermek áldozat vagy az elkövető nemétől vagy szexuális irányultságától.

A gyermekek családon belüli szexuális bántalmazás elleni védelme megköveteli a korai felismerést, a gyors védelmi intézkedéseket és összehangolt beavatkozásokat, amelyek a gyermek biztonságát és mindenek felett álló érdekét helyezik előtérbe. A Bizottság megállapította, hogy a legtöbb Részes Fél rendelkezik a vélt elkövetőnek a sértett otthonából történő eltávolításáról még a büntetőeljárás megindítása előtt. Sok Részes Fél országában lehetőség van a szülői jogok vagy felügyelet teljeskörű felfüggesztésére vagy visszavonására a büntetőeljárás eredményének meghozataláig vagy a szülő büntetőjogi elítélését követően.

Ezzel szemben a gyermek áldozat eltávolításának csak végső megoldásnak kell lennie, mégis nem minden Fél tükrözi egyértelműen ezt az elvet a jogszabályaiban vagy a gyakorlatában. A legtöbb olyan Résztes Fél országában, amely lehetővé teszi a gyermekekkel folytatott feltáró jellegű meghallgatást, nincs szükség a gyermek szüleinek vagy törvényes gyámjának előzetes hozzájárulására, ha ezek megakadályozhatják a gyermeket abban, hogy felfedje a szexuális bántalmazást. A Felek előrelépést tettek továbbá a különleges képviselők és perbeli ügygondnokok kinevezése és biztosítása terén azokban az esetekben, amikor a szülő a vélt elkövető. A legtöbb Résztes Fél egyformán biztosítja, hogy az adatvédelmi jogszabályok és a titoktartási szabályok ne akadályozzák az információcserét a gyermekek szexuális bántalmazásának eseteivel foglalkozó szervek között.

A **káros szexuális viselkedést tanúsító gyermekeknek** személyre szabott intézkedésekre van szükségük fejlődési szükségleteik kielégítése érdekében. A Bizottság megállapította, hogy a legtöbb Résztes Fél országában, ahol egy büntetőjogi felelősségre vonási korhatár alatti gyermek káros szexuális viselkedésbe kapcsolódik egy másik gyermekkel, azt a gyermekjóléti szolgálatokhoz irányítják és/vagy védelmi intézkedések alá helyezik. Míg a legtöbb Résztes Fél eltérő megközelítést alkalmaz a büntetőjogi felelősségre vonási korhatár feletti gyermekek szankcionálására a hasonló bűncselekményeket elkövető felnőttekhez képest, a Bizottság felszólítja a Résztes Feleket, hogy helyreállító igazságszolgáltatási megközelítést alkalmazzanak és tartsák fenn a gyermekbarát igazságszolgáltatás elveit.

A **büntetőeljárások megindításának** hatékony mechanizmusai elengedhetetlenek annak biztosításához, hogy a bizalmi körben elkövetett gyermeket érintő szexuális bántalmazási eseteket kezeljék függetlenül attól, hogy az áldozat képes vagy hajlandó-e feljelentést tenni. A jelentés megállapítja, hogy a legtöbb Résztes Fél most lehetővé teszi az eljárás hivatalból történő megindítását az áldozat előzetes panasztétele nélkül. Továbbá jelentős előrelépés történt azt illetően, hogy az eljárás folytatható legyen azt követően is, hogy az áldozat visszavonta a feljelentését, ugyanis több mint háromszorosára nőtt azon Résztes Felek száma, amelyek ezt a lehetőséget biztosítják. Előrelépés történt a jelentéstétel terén is. Sok Résztes Fél előírja bizonyos szakemberek számára annak jogi kötelezettségét, hogy jelentsék a gyermekek elleni szexuális bűncselekmények gyanúját, és biztosítják, hogy a titoktartás ne akadályozza ezt a feljelentési kötelezettséget. Továbbá, sok Résztes Fél lehetővé teszi a visszaélés okán vizsgált szakemberek vagy önkéntesek felfüggesztését is, és biztosítja, hogy a jogi személyeket is felelősségre lehessen vonni, ha hasznot húznak ezekből a bűncselekményekből.

A gyermek áldozatoknak különleges **biztosítékokra és védelemre van szükségük a nyomozás és az eljárások során** annak érdekében, hogy csökkenjen az újbóli traumatizálódás kockázata és biztosított legyen az igazságszolgáltatási folyamatban való hatékony részvételük. A nyomozási szakaszt illetően jelentős előrelépés történt az 1. ellenőrzési ciklus óta a multidiszciplináris, integrált, gyermekbarát szolgáltatásokra épülő *Barnahus* modell kiterjesztésével, amely segít elkerülni a gyermek áldozatok másodlagos viktimizációját. A büntetőeljárásokat illetően jelentős előrelépés történt annak tekintetében, hogy a gyermekek fizikai jelenlét nélkül tanúskodhassanak a tárgyalóteremben, hogy a gyermekeket a feltételezett elkövető fizikai jelenléte nélkül is kihallgathassák, valamint hogy a gyermek vallomását videofelvétellel rögzíthessék. Azonban, bár szinte minden Résztes Fél biztosítja, hogy az előre rögzített/előre összeállított tanúvallomás elfogadható legyen a bíróságon, csak a felük használja ezeket a gyermek által tett élő vallomás helyettesítésére. Előrelépés történt továbbá a gyermek áldozatok magánszférájának védelmét célzó intézkedések tekintetében is. A legtöbb Résztes Fél lehetővé teszi a nyilvánosság nélküli meghallgatásokat, és olyan jogszabályi előírásokkal rendelkezik, amelyek megakadályozzák az áldozat kilétének médiában történő felfedését. Bár minden Résztes Fél biztosít valamilyen formában ingyenes jogi tanácsadást a gyermek áldozatok számára, nem minden Résztes Fél biztosít díjmentesen vagy a felnőttekhez képest enyhébb feltételek mellett „jogsegélynyújtó jogászt” vagy ügyvédet.

Az **áldozatoknak és harmadik feleknek további biztosítékokra is szükségük van** a büntetőeljáráson kívül. Sok Résztes Fél rendelkezik jogi biztosítékokkal, amelyek megvédik mind a gyermek áldozatot, mind családtagjaikat a hátrányos következményektől vagy a másodlagos viktimizációtól azt követően, hogy a gyermek felfedte a szexuális bántalmazását. Előrelépés figyelhető meg az áldozathoz közel álló személyeknek nyújtott terápiás segítségnyújtás terén. Több Résztes Fél országában az áldozat családtagjainak támogatása a *Barnahus* vagy *Barnahus*-típusú szolgáltatások keretén belül történik.

Továbbra is fennállnak jelentős hiányosságok a szabadságvesztésből szabadult **elkövetők felügyelete és ellenőrzése**, valamint az **elítélt elkövetők adatainak** a Résztes Felek közötti megosztása tekintetében. Ezek mind kulcsfontosságú lépések, amelyeket a Résztes Felek megtehetnek a visszaesés megelőzése érdekében.

A Lanzarote Bizottság ismételten hangsúlyozza, hogy a Résztes Feleknek teljes mértékben össze kell hangolniuk jogi kereteiket a Lanzarote Egyezményvel. Ez a jelentés célzott ajánlásokat és konkrét példákat fogalmaz meg a bevált gyakorlatokra, hogy támogassa azokat a reformokat, amelyek a gyermekek bizalmi körben elkövetett szexuális bántalmazással szembeni jogi védelmének javítására irányulnak.

Melléklet – Az ajánlások listája

Ajánlások

1. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, hogy vegye figyelembe az ebben a jelentésben azonosított ígéretes gyakorlatokat és mérlegelje hasonló gyakorlatok nemzeti szintű bevezetését.

2. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja a következő Részes Felek számára, hogy a 18. cikk 1.b. bekezdésének második francia bekezdésével összhangban biztosítsák, hogy azok a büntetőjogi rendelkezéseik, amelyek a bizalmi, tekintéllyel rendelkező vagy befolyásolási helyzetben lévő felnőtt által a gyermekkel folytatott szexuális tevékenységet bűncselekménynek minősítik, kellően tág értelemben legyenek megfogalmazva, hogy minden releváns helyzetet lefedjenek:

- **Spanyolország** a szexuális tevékenységhez szükséges korhatár alatti gyermekek tekintetében;
- **más Részes Felek** a szexuális tevékenységhez szükséges korhatár alatti és feletti gyermekek tekintetében.¹

3. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Részes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**,² hogy a 18. cikk 1.b. bekezdésének második francia bekezdésével összhangban biztosítsák, hogy büntetőjogi rendelkezéseik bűncselekménynek minősítsék a bármilyen korú gyermekkel – beleértve a szexuális tevékenységre jogosító korhatár felettieket is – folytatott szexuális tevékenységet, amelyet olyan személy követ el, aki vele szemben elismert bizalmi, tekintéllyel rendelkező vagy befolyásolási helyzetben van. Ezeket a rendelkezéseket kellően tág értelemben kell megfogalmazni, hogy minden releváns helyzetet lefedjenek.

4. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri a **Moldovai Köztársaságot** és **minden más, hasonló rendelkezéseket alkalmazó Részes Felet**, hogy vizsgálják felül jogszabályaikat annak biztosítása érdekében, hogy a szexuális tevékenységekhez szükséges törvényes korhatár alatti gyermeket ne lehessen az ilyen tevékenységhez való hozzájárulás megadására képesnek tekinteni.

5. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **Albániát, Ausztriát, Bulgáriát, Csehországot, Észak-Macedóniát, Görögországot, Svájcot** és **minden más, hasonló rendelkezéseket alkalmazó Részes Felet** annak biztosítására, hogy a gyermeket szexuális bántalmazás áldozatának ismerjék el és ne vonják büntetőjogi felelősségre a vele felmenő ági vérrokonságban álló felnőtt családtaggal, örökbefogadó vagy nevelőszülővel vagy felnőtt testvérrel létesített szexuális kapcsolat bűncselekményéért.

A Lanzarote Bizottság felkéri **Albániát, Ausztriát, Bulgáriát, Csehországot, Észak-Macedóniát, Görögországot, Magyarországot, Izlandot, Svájcot** és **minden más, hasonló rendelkezéseket alkalmazó Részes Felet**, hogy a gyermekkorú testvérek közötti szexuális tevékenységgel kapcsolatos bűncselekmények miatt indított büntetőeljárások során biztosítsák, hogy ha az egyik testvér a másik által elkövetett, elismert bizalmi

helyzettel, tekintéllyel vagy befolyásolással való visszaélés áldozata, akkor az a személy ne legyen büntetőjogi felelősségre vonható.

6. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **Albániát, Ausztriát, Bulgáriát, Csehországot, Észak-Macedóniát, Görögországot, Izlandot, Magyarországot, Svájcot és minden más, hasonló rendelkezéseket alkalmazó Résztes Felet** annak biztosítására, hogy a gyermekeket csak végső esetben vonják büntetőeljárás alá testvérek közötti szexuális tevékenység esetén, és hogy a körülményektől függően elsőbbséget élvezzenek a káros viselkedésük kezelésének más, megfelelőbb módszerei (pl. terápiás segítségnyújtás és oktatási intézkedések).

7. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja az **Oroszországi Föderáció és minden más, hasonló rendelkezéseket alkalmazó Résztes Fél számára**, hogy hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 27. cikk 1. bekezdésével összhangban az elkövető ne mentesülhessen a büntetőjogi felelősségre vonás vagy a szankciók alól abból kifolyólag, hogy az általa elkövetett szexuális bűncselekmény gyermek áldozatával házasságot köt, még a gyermek áldozat nagykorúvá válása után sem.

8. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja az **Oroszországi Föderáció és Tunézia számára**, hogy a 18. cikk 1.b. bekezdésének első francia bekezdésével összhangban biztosítsák a házasságban született gyermekek védelmét a házastársuk által elkövetett szexuális bűncselekményekkel szemben.

9. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri a **Résztes Feleket**, hogy vizsgálják felül jogszabályaikat annak biztosítása érdekében, hogy a 18. cikk 1.b. bekezdése második francia bekezdésében meghatározott, elismert bizalmi helyzettel, tekintéllyel vagy befolyásolással rendelkező személy által elkövetett szexuális bántalmazás minden formája a büntetőjogi rendelkezések hatálya alá tartozzon, beleértve az alábbiak útján elkövetett bűncselekményeket is:

- behatolással – függetlenül attól, hogy hiányzik-e a hozzájárulás, vagy erőszakot, fenyegetést vagy kényszert alkalmaznak-e;³
- némi fizikai kontaktus behatolás nélkül – függetlenül attól, hogy hiányzik-e a hozzájárulás, vagy erőszakot, fenyegetést vagy kényszert alkalmaznak-e;⁴ és
- bizonyos esetekben fizikai kontaktus nélkül, információs és kommunikációs technológiák segítségével, a Lanzarote Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően.

10. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **azokat a Résztes Feleket, amelyek ezt még nem tették meg**,⁵ hogy hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítására, hogy a gyermekek szexuális célú behálózása (grooming) büntetendő legyen akkor is, ha nincs találkozóra irányuló javaslat, amelyet az ilyen találkozóhoz vezető érdemi cselekmények követnek, összhangban a Lanzarote Bizottság 23. cikkről szóló álláspontjával.

11. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja a következő **Résztes Felek** számára, hogy a 2. cikkel összhangban biztosítsák, hogy minden gyermek egyenlő védelmet élvezzen a szexuális

³ Görögország, Izland, Liechtenstein, Litvánia, Norvégia, Örményország, Orosz Föderáció, Románia, San Marino, Szerbia, Törökország és Tunézia.

bántalmazással szemben, neme vagy szexuális irányultsága alapján történő megkülönböztetés nélkül, különösen az alábbiak révén:

- **Albánia** vizsgálja felül jogszabályainak szövegezését a szexuális tevékenységek szexuális irányultságon alapuló megfélemlítésének elkerülése érdekében, a „homoszexuális tevékenységekre” való hivatkozás eltávolításával;
- **Bulgária** és az **Oroszországi Föderáció** vizsgálja felül jogszabályait annak biztosítása érdekében, hogy a bármilyen nemű vagy genderű gyermekek ellen elkövetett szexuális bántalmazás minden formájára egyenlő szankciók vonatkozzanak, függetlenül az elkövető nemétől vagy genderétől;
- **Észak-Macedónia** és **Szerbia** biztosítsa, hogy a mostoha szülők – nemüktől függetlenül – legyenek bünelkövetőnek tekinthetők a szexuális tevékenységre vonatkozó törvényes korhatárnál idősebb gyermekkel folytatott szexuális tevékenységet büntetendővé nyilvánító jogszabályi rendelkezésekben.

12. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri azokat a **Részes Feleket**, amelyek jogszabályi keretrendszerükben rendelkeznek a feltáró meghallgatásokról olyan gyermekekkel, akik esetén felmerült a gyanú, hogy szexuális bántalmazás áldozatává váltak, és **amelyek ezt még nem tették meg**,⁶ hogy biztosítsák, hogy az ilyen meghallgatásokat a gyermek szüleinek vagy törvényes gyámjainak előzetes tájékoztatása vagy előzetes hozzájárulása beszerzése nélkül lehessen lefolytatni azokban az esetekben, amikor alapos gyanú merült fel a családban történt szexuális bántalmazásra és okkal feltételezhető, hogy a szülők vagy törvényes gyámok megakadályozhatják a gyermeket a szexuális bántalmazás felfedésében.

13. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Részes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**,⁷ hogy hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 14. cikk 3. bekezdésének első francia bekezdésével összhangban lehetőség legyen a feltételezett elkövető családi otthonból való eltávolítására, a büntetőeljárás megindítása előtt és annak keretein kívül is.

14. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, hogy gondoskodjon arról, hogy amennyiben a feltételezett elkövetőt eltávolítják, legyenek biztosítékok a többi családtag társadalmi-gazdasági jólétének és pszichoszociális támogatásának biztosítására.

15. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **azokat a Részes Feleket, amelyek még nem tették meg**,⁸ hogy biztosítsák, hogy a gyermek áldozat családi környezetből való kiemelését csak akkor mérlegeljék, ha a vélt elkövető eltávolítása ugyanabból a környezetből, egyéb intézkedések mellett, nem lenne elegendő a gyermek védelméhez vagy nem lenne lehetséges az eset konkrét körülményei között, és hogy erre a gyermek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartásával kerüljön sor.

16. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Részes Feleknek, amelyek még nem tették meg**,⁹ hogy a 10. cikk 1. bekezdésével összhangban biztosítsák, hogy a gyermekek szexuális bántalmazásának eseteire reagáló szervek a gyermek mindenek felett álló érdekének megfelelően és a megfelelő biztosítékokkal információt cserélhessenek az

⁹ Albánia, Azerbajdzsán, Egyesült Királyság (Skócia), Észak-Macedónia, Luxemburg, Montenegró, Lengyelország, Oroszországi Föderáció, San Marino, Tunézia és Ukrajna.

adatvédelmi törvények vagy az adatok bizalmosságára vonatkozó szabályok megsértése nélkül.

17. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, hogy biztosítsa a következőket:

- a gyermek védelmének biztosítása és a büntetőeljárás védelme érdekében, minden olyan esetben, amikor egy szülőt vagy gyámot saját gyermeke szexuális bántalmazásával gyanúsítanak vagy vádolnak, automatikus kockázatértékelést végezzenek a gyermek mindenek felett álló érdeke alapján, annak eldöntése céljából, hogy a szülői vagy gyámsági jogokat vagy felügyeleti jogokat fel kell-e függeszteni vagy ideiglenesen meg kell-e vonni.
- minden olyan esetben, amikor egy szülőt vagy gyámot saját gyermeke szexuális bántalmazása miatt elítéltek, automatikus kockázatértékelést és a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatát végezzék el annak eldöntése céljából, hogy a szülői gyámsági jogok vagy felügyeleti jogok felfüggesztését vagy megvonását fenn kell-e tartani.

18. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **Liechtenstein** és az **Oroszországi Föderáció számára**, hogy a 31. cikk 4. bekezdésével összhangban biztosítsák különleges képviselők és ügygondnokok (*guardians ad litem*) kinevezését, amennyiben összeférhetlenség áll fenn a szülői felügyeleti joggal rendelkezők és a gyermek áldozat között.

19. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Részes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**,¹⁰ hogy hozzanak jogalkotási és egyéb intézkedéseket annak biztosítására, hogy az 5. cikk 2. bekezdésével összhangban a különleges képviselők és az ügygondnokok (*guardians ad litem*) megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a gyermekek szexuális kizsákmányolásáról és szexuális bántalmazásáról.

20. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **azokat a Részes Feleket, amelyek ezt még nem tették meg**, hogy hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítására, hogy:

- Elkerüljék az ügyvédi és az ügygondnoki (*guardian ad litem*) feladatok egy személyben történő összevonását;¹¹ és
- Díjmentesen biztosítsanak különleges képviselőket és ügygondnokokat (*guardians ad litem*) a gyermek áldozat számára.¹²

21. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Részes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**,¹³ hogy a 16. cikk 3. bekezdésével összhangban biztosítsanak olyan intervenció programokat vagy intézkedéseket, amelyek igazodnak a szexuális bűncselekményeket elkövető gyermekek, köztük a büntetőjogi felelősségre vonási korhatár alatti gyermekek fejlődési szükségleteihez.

22. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **minden Részes Félnak**, hogy a 6. cikkel összhangban biztosítson minden gyermek számára átfogó oktatást, amely képessé teszi őket a káros szexuális tevékenységek felismerésére, a káros szexuális viselkedésbe való bekapcsolódás elkerülésére, valamint a támogatás igénybevételére, ha szexuális bántalmazás vagy szexuális kizsákmányolás áldozataivá válnak.

23. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, ahol lehetséges, hogy alkalmazza a helyreállító igazságszolgáltatás megközelítését és tartsa fenn a gyermekbarát igazságszolgáltatás elveit, amikor a büntetőjogi felelősségre vonási korhatárt betöltött, káros szexuális viselkedést tanúsító vagy szexuális bűncselekményeket elkövető gyermekeket kezel, összhangban az Európa Tanács Gyermekebarát igazságszolgáltatásról szóló irányelveivel.

24. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, hogy a gyermekek fogva tartására csak végső esetben kerüljön sor, összhangban az Európa Tanács Gyermekebarát igazságszolgáltatásról szóló irányelveivel.

25. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **Észak-Macedónia, Magyarország, San Marino és Törökország számára**, hogy a 32. cikkel összhangban biztosítsák, hogy a Lanzarote Egyezményben meghatározott szexuális kizsákmányolás és szexuális bántalmazás minden formáját az áldozat panaszának hiányában is ki lehessen vizsgálni és/vagy büntetőeljárás alá lehessen vonni.

26. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **Portugáliát**, hogy hozza meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket a rendelkezések egyszerűsítése és annak egyértelművé tétele érdekében, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolásának és szexuális bántalmazásának minden bűncselekményét az áldozat panaszának hiányában is ki lehessen vizsgálni és büntetőeljárás alá lehessen vonni.

27. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **Észak-Macedónia, az Oroszországi Föderáció és Szerbia számára**, hogy a 32. cikkel összhangban biztosítsák az eljárás folytatását akkor is, ha az áldozat visszavonja a vallomását.

28. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhívja a **Részes Feleket**, különösen **Andorrát**, hogy biztosítsák a ügyfélforgalmat lebonyolító tisztviselők megfelelő képzését annak érdekében, hogy a gyermekek szexuális bántalmazásának eseteit akkor is regisztrálni tudják, ha az áldozat nem tesz panaszt.

29. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhívja a **Részes Feleket**, különösen **Dániát**, hogy gondoskodjanak az áldozatok védelmére és az újbóli traumatizáció elkerülésére szolgáló biztosítékokról abban az esetben, ha egy áldozatot tanúként idéznek be akkor is, miután visszavonta a panaszát.

30. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **mindent Részes Felet** annak biztosítására, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdekét vegyék figyelembe, amikor a gyermek elleni szexuális bűncselekményekkel kapcsolatos eljárások folytatásáról vagy megszüntetéséről döntenek az áldozat panaszának visszavonását követően.

31. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **Szerbiát**, hogy biztosítsa a „kiskorúval való élettársi közösségben élés” potenciális bűncselekményei által érintett gyermekek szisztematikus szűrését a szexuális bántalmazással vagy szexuális kizsákmányolással kapcsolatos potenciális bűncselekmények beazonosítása érdekében, valamint azt, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszik figyelembe az adott bűncselekmény miatti büntetőeljárás megindításának mellőzése vagy az eljárás megszüntetése melletti döntés meghozatalakor.

32. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkér **minden Részes Felet**, hogy hozza meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket A családon kívüli gondozásban élő gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális bántalmazás elleni védelméről szóló nyilatkozattal összhangban, annak biztosítása érdekében, hogy az állami, magán- vagy önkéntes szektorban dolgozó szakembereket felelősségre vonják, ha szexuális bűncselekményeket követnek el gyermek ellen vagy ha nem jelentik az illetékes hatóságoknak a családon kívüli gondozási környezetben elkövetett ilyen bűncselekményeket.

33. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Részes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**,¹⁴ hogy a 12. cikk 1. bekezdésével összhangban biztosítsák, hogy a gyermekekkel érintkezésben dolgozó egyes szakemberekre vonatkozó, a belső jog által előírt titoktartási szabályok ne akadályozzák annak lehetőségét, hogy az illetékes szolgálatok felé jelentsenek minden olyan helyzetet, amelyben alapos okkal feltételezik, hogy a gyermek szexuális kizsákmányolás vagy szexuális bántalmazás áldozata.

34. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet** annak biztosítására, hogy a szakembereknek ne kelljen tájékoztatniuk a gyermeket/szülőket/gondozókat a jelentés megtétele előtt, ha a jelentést tevő szakember úgy ítéli meg, hogy az értesítés veszélyeztetné a gyermeket/szülőket/gondozókat vagy őket magukat.

35. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, hogy nyújtson különleges védelmet a gyermekek elleni szexuális bűncselekményeket jóhiszeműen jelentő szakemberek számára, beleértve a szakmai vagy foglalkoztatási szankciókkal szembeni védelmet is.

36. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, hogy erősítse meg a gyermekek szexuális kizsákmányolását vagy szexuális bántalmazását jóhiszeműen jelentő személyek védelmét, valamint tartsa a lehető legalacsonyabb szinten a gyanú jelentésének küszöbét.

37. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkér **minden Részes Felet**, hogy a nyomozás kezdetétől fogva tegye lehetővé a vélt elkövető eltávolítását a családon kívüli gondozási környezetből.

38. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Részes Felet**, hogy mérlegelje óvintézkedések bevezetését a gyanúsított elkövetők olyan szakmai vagy önkéntes tevékenységeinek felfüggesztésére, amelyek gyermekekkel való érintkezéssel járnak, a Lanzarote Egyezménynek megfelelően megállapított bűncselekményekkel kapcsolatos bünygyi nyomozások és eljárások során.

39. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azon Résztes Felek számára, amelyek ezt még nem tették meg**,¹⁵ hogy a 26. cikkkel összhangban hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek a gyermekek szexuális kizsákmányolásáért és szexuális bántalmazásáért.

40. ajánlás

A Lanzarote Bizottság továbbra is ígéretes gyakorlatként ismeri el a „Gyermekház” vagy „Barnahus” modellt, és felhívja azokat a **Résztes Feleket**, amelyek ezt még nem tették meg, hogy tegyenek elérhetővé hasonló multidiszciplináris és intézményközi szolgáltatásokat a szexuális kizsákmányolás és bántalmazás gyermek áldozatainak védelmére a nemzeti területükön.

41. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felkéri **Norvégiát** és **minden más olyan Résztes Felet, ahol ez még nem történt meg**, hogy tegyék lehetővé minden 18 év alatti gyermek számára a Gyermekházak vagy az országban létrehozott más hasonló multidiszciplináris és intézményközi szolgálatok által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

42. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja az **Oroszországi Föderációt** számára, hogy a 35. cikk 1.c. bekezdésével összhangban biztosítsa, hogy a gyermek áldozatok meghallgatásáért felelős teljes személyzet megfelelő képzésben részesüljön.

43. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azon Résztes Felek számára, amelyek ezt még nem tették meg**,¹⁶ hogy a 35. cikk 1.a. bekezdésével összhangban hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a gyermek áldozatok meghallgatását a bűncselekményt követően a lehető leghamarabb lefolytassák.

44. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azon Résztes Felek számára, amelyek ezt még nem tették meg**,¹⁷ hogy a 35. cikk 1.d. bekezdésével összhangban hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy amennyiben elengedhetetlen az áldozat egynél többszöri meghallgatása, lehetőség és szükség szerint a meghallgatásokat ugyanaz a személy és ugyanazon anyagi feltételek mellett, ugyanazon gyermekbarát eljárási biztosítékok betartásával végezze, mint az első meghallgatást.

45. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhívja **Észak-Macedóniát, Grúziát** és az **Oroszországi Föderációt**, hogy hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítására, hogy a büntetőjogi védelem kérdésekkel vitathassa a gyermek meghallgatás során tett vallomását, ezáltal szükségtelenné téve a gyermek jelenlétét a tárgyalóteremben az eljárás során.

46. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azon Résztes Felek számára, amelyek ezt még nem tették meg**,¹⁸ hogy biztosítsák, hogy a szexuális kizsákmányolás vagy szexuális bántalmazás minden 18 év alatti gyermek áldozata részesülhessen a Lanzarote Egyezményben foglalt eljárási biztosítékokban.

47. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet** annak biztosítására, hogy általános szabályként a 18 év alatti gyermek áldozatokat személyes jelenlét nélkül is meg lehessen hallgatni a bíróságon, kivéve, ha ez ellentétes a mindenek felett álló érdekükkel.

48. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Résztes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**, hogy a 31. cikk 1.g. bekezdésével összhangban biztosítsák, hogy általános szabályként a gyermekeket ne szembesítsék a vélt elkövetővel,¹⁹ és kéri, hogy amennyiben a nemzeti jog kivételeket ír elő, ezek legyenek összhangban a gyermek mindenek felett álló érdekének elvével és független szakértői vélemény tárgyát képezzék.²⁰

49. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet**, hogy hozza meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak érdekében, hogy a gyermek áldozatokat megvédjék attól, hogy kapcsolatba kerüljenek a gyanúsított elkövetőkkel a bünygyi nyomozással vagy bírósági eljárással párhuzamosan folyó családjogi bírósági vagy gyermekvédelmi eljárások összefüggésében is.

50. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azon Résztes Felek számára, amelyek ezt még nem tették meg**,²¹ hogy a 31. cikk 1. bekezdésével összhangban hozzák meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak megakadályozására, hogy nyilvános terjesztésre kerüljön, különösen a média által, bármilyen olyan információ, amely bármely szexuális kizsákmányolás vagy szexuális bántalmazás gyermek áldozatának azonosításához vezethet.

51. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **Észak-Macedónia számára, hogy biztosítsa** a 36. cikk 2. bekezdésével összhangban, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolásával és szexuális bántalmazásával kapcsolatos büntetőeljárásokat nyilvánosság nélkül lehessen lefolytatni.

52. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet** annak biztosítására, hogy amikor egy gyermek gyám vagy szociális szolgálat gondozásában áll a gyermek ellen a jelen Egyezmény megsértésének minősülő bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt és a gyermek a büntetőeljárásban félnek minősülhet, ezek a szolgálatok kötelesek legyenek jogi tanácsot kérni a gyermek nevében.

53. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet** annak biztosítására, hogy amennyiben a szexuális bűncselekmények gyermek áldozatai számára jogi tanácsadás és jogi segítségnyújtás áll rendelkezésre, azok felvilágosítást kapjanak, amely lehetővé teszi számukra ezen szolgáltatások igénybevételét.

54. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet**, hogy ingyenes jogi segítséget biztosítson a szexuális kizsákmányolás vagy szexuális bántalmazás gyermek áldozatainak, különösen a bizalmi helyzettel, tekintéllyel vagy befolyással való visszaélés esetén.

55. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet**, hogy tegyen elérhetővé képzett szakember által nyújtott pszichológiai támogatást a nyomozati és bírósági eljárásokban érintett minden korosztályú gyermek áldozat számára, és nem a hatóságok mérlegelési jogkörétől vagy az áldozat vagy képviselője kérésétől függően.

56. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **Norvégiának**, hogy a 2. cikkel összhangban biztosítsa, hogy az áldozatok és a hozzájuk közel állók bármilyen alapon történő megkülönböztetés nélkül hozzáférhessenek a támogatáshoz.

57. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhívja **azokat a Résztes Feleket, amelyek ezt még nem tették meg**,²² hogy biztosítsák, hogy az áldozatok és a hozzájuk közel állók megfelelő támogatáshoz jussanak, még akkor is, ha nem tanúként járnak el a bíróságon.

58. ajánlás

A Lanzarote Bizottság kéri, hogy **Örményország, Ukrajna és minden más olyan Résztes Fél**, amely támogatást biztosít a gyermek áldozatoknak a családon belüli erőszak vagy emberkereskedelem áldozatai számára kialakított beavatkozások keretében, kifejezett hivatkozást tegyen a szexuális kizsákmányolás vagy szexuális bántalmazás gyermek áldozataira ezekben a keretrendszerben.

59. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet**, hogy gondoskodjon megfelelő finanszírozásról az áldozatoknak és a hozzájuk közel állóknak támogatást nyújtó szolgáltatásokra, beleértve a sürgősségi pszichológiai támogatást is.

60. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet**, hogy hozza meg a szükséges jogalkotási vagy egyéb intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a gyermek áldozatokkal foglalkozó szakemberek hozzáférjenek a képzéshez és az erőforrásokhoz, amelyekkel képesek azonosítani a gyermekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáféréssel összefüggésben felmerülő potenciális összeférhetlenségeket és képesek azokra megfelelően reagálni.

61. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet**, hogy a bizonyítékok szabad és megfelelő értékelésének sérelme nélkül biztosítsa, hogy amennyiben egy gyermek terápiás beavatkozásban részesült, az önmagában ne befolyásolja hátrányosan a gyermek vallomásának hitelességét vagy súlyát.

62. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhív **minden Résztes Felet** annak biztosítására, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolásának és szexuális bántalmazásának áldozatai hozzáférhessenek olyan hosszú távú támogatáshoz, amelyet kifejezetten az ő igényeik kielégítésére alakítottak ki.

63. ajánlás

A Lanzarote Bizottság előírja **azoknak a Résztes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**,²³ hogy hozzanak létre mechanizmusokat a gyermekek szexuális kizsákmányolása és

szexuális bántalmazása miatt elítélt személyek nyomon követésére és felügyeletére a 27. cikk 4. bekezdésével összhangban.

64. ajánlás

A Lanzarote Bizottság felhívja a **Részes Feleket**, hogy erősítsék meg a gyermekek szexuális kizsákmányolása vagy szexuális bántalmazása miatt elítélt elkövetők nyomon követését és felügyeletét, például az alábbi kiegészítő iránymutatásban meghatározott lépések mérlegelésével.

65. ajánlás

A Lanzarote Bizottság megismétli az adatgyűjtési mechanizmusokról szóló jelentés 11. ajánlását, előírva **azoknak a Részes Feleknek, amelyek ezt még nem tették meg**,²⁴ hogy együttműködjenek más Részes Felekkel a Lanzarote Egyezményben meghatározott bűncselekmények miatt elítélt személyek személyazonosságára és genetikai profiljára vonatkozó adatok cseréje révén, az adatmegosztási megállapodásokkal és jegyzőkönyvekkel összhangban, az ilyen bűncselekmények megelőzése és büntetőeljárás alá vonása érdekében, a 37. cikk 3. bekezdésével összhangban.

²⁴ Albánia, Andorra, Ausztria, Azerbajdzsán, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Észtország, Görögország, Grúzia, Izland, Liechtenstein, Málta, Monaco, Montenegró, Norvégia, Oroszországi Föderáció, San Marino, Svájc, Szerbia, Szlovénia, Tunézia, Törökország és Ukrajna.